

виробничий, змішаний (посднання виробничої, фінансової, інвестиційної діяльностей), рентоорієнтований, який повинен забезпечити соціально-продуктивну діяльність. Відтак, виділяємо модель виробнико-орієнтованої поведінки, модель змішаної поведінки, модель рентоорієнтованої поведінки. Ці моделі поглинають вищезазначені, адже діючи в ринкових або наближених до ринкових умовах, кожна із трьох моделей може бути консервативною чи активною; деструктивною, конструктивною чи змішаною.

Література:

1. Міклуха О. Л. Моделювання стратегії управління підприємством в умовах надзвичайної діяльності // Вісник Українського державного університету водного господарства та природокористування. Економіка. Збірник наукових праць. Випуск 11. – Рівне: УДУВГП, 2004. – С. 185–190.
2. Капленко Г. В. Формування економічної поведінки підприємств: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.01 / НАН України; Інститут регіональних досліджень. – Л., 2005. – 20 с.
3. Долгопятова Т. Государственные предприятия: модели трансформации // Инвестиции в России. – 1999. – №2. – С. 27–36. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.shop.ivtv.ru/index.php?productID=367>

Кобальчинська Є.А.

Одеський національний політехнічний університет

Можливості як характеристика потенціалу виробничого підприємства

Сучасний етап розвитку економіки України характеризується пошуком нових форм і методів управління підприємствами і економікою у цілому. Замість традиційних, які виправдали себе в минулому, але малоекективних сьогодні підходів, формуються нові, орієнтовані на необхідність трансформації промисловості для вирішення складних проблем промисловості, орієнтації його на зростання кінцевих якісних і кількісних результатів діяльності суб'єктів господарювання.

Оптимістичні сподіванні передбачають розробку стратегії курсу економічного і соціального розвитку України, який має базуватися перш за все на промисловому зростанні. Незважаючи на те, що за ресурсним потенціалом, який нам достався у спадок від Радянського Союзу, Україну умовно можливо віднести до промислово розвинутих країн. Обсяги промислового виробництва, внутрішнього споживання вітчизняних промислових товарів, частка їх в обсязі експорту, а також у ВВП свідчать лише про потенційні можливості вітчизняної промисловості.

Як відомо, рівень розвитку виробництва промислової продукції прямо впливає на зростання національної економіки. Зростання доходів промислових підприємств прямо впливає на обсяги податків, що належать до бюджету, підвищення заробітної

плати, розмірів державних інвестицій і ряд інших фінансових показників, у тому числі ВВП. Причому передбачається, що країна зможе переломити тенденції спаду в силу того, що машинобудівний комплекс досить потужний і виробляє продукцію, що користується попитом.

На жаль, цей комплекс, незважаючи на окремі успіхи, у цілому виявився ураженням кризовими явищами, а сформована нинішня ситуація в українській економіці не надає видимих підстав для оптимізму. Частка інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої вже багато років знаходиться на рівні 6-7%, що є неприпустимо для держави з могутнім інноваційним потенціалом [1].

Вітчизняні вчені припускають, що одна з головних проблем промислового росту полягає в недосконалості системи управління. Дані висновки побудовані на тих міркуваннях, що ринкова економіка притпускає інші, а саме ринкові методологічні принципи управління функціонуванням і розвитком економіки [2]. Тому є актуальними питання управління і оцінки потенціалу виробничого підприємства.

Визначення категорії «потенціал» розглядають як : «ресурси», «резерви», «джерела», або «можливості», «здатності», «власності». Звичайно це різні речі. Є безліч різних визначень потенціалу, які надаються вченими, але на законодавчому рівні вони відсутні.

У більшості досліджень докладно надані характеристики потенціалу, його склад, структура, тобто ті характеристики, які є основою ресурсних підходів. Другі економісти ототожнюють потенціал і ринкову вартість об'єкту. В дослідженнях і теоретичних положеннях не має достатнього обґрунтування показника «потенціал». Запропоновані приклади практичних розрахунків величини потенціалу зроблені, у більшості випадків, на базі теорії оцінки. *Тобто визначається прогнозна ціна об'єкта продажу, інвестування, страхування, застави і др. А це означає, що ціна повинна урахувати і можливості і властивості.*

Виходячи з цього, виникає потреба визначитися з категорією «можливості». *Можливість визначається як наявність елементів, необхідних, але недостатніх для існування чого-небудь.* Бачевський Б.Є. ті ін. вважають, що «можливості» відображають лише вплив зовнішніх факторів, які дозволяють чи не дозволяють потенціалу (як внутрішній властивості) проявитися у повній мірі. [3]. Однак, на наш погляд, можливості необхідно розглядувати і як внутрішні фактори, це зв'язано з розвитком підприємства, з забезпеченням постійного (перманентного) безперешкодного проходження капіталом (ресурсів) усіх стадій виробничо-комерційного циклу.

Можна визначити можливості по всіх стадіях виробничо-комерційного циклу.

1.На стадії забезпечення (концентрації) ресурсів: можливості концентрації додаткової вартості, отриманої в результаті попереднього виробничого циклу; можливості залучення позикового капіталу; можливості перетворення коштів у ресурси для виробництва; можливості доступу до ринків необхідних ресурсів.

2.На стадії виробництва (перетворення) ресурсів: можливості оптимального використання необхідних ресурсів у виробничому процесі; можливості забезпечення перманентного проведення дій з техніко-організаційного

удосконалення виробництва; можливості розширення виробничих потужностей; можливості перебудови або переналагодження потужностей.

3.На стадії реалізації: можливості реалізації; можливості доступу до безпосереднього споживача; можливості безперешкодної конвертації вартості у вигляді готової продукції, товарів і послуг у грошову форму.

Список можливостей може бути доповнений залежно від галузі. Тобто, при аналізі стану потенціалу підприємства необхідно розглядувати та оцінювати і такі внутрішні фактори, як можливості.

Література:

1. Продіус І.П. Активізація інноваційної діяльності підприємств на засадах венчурного інвестування /Труди ОПНУ. – 2009. – Вип.2(32). – с.230-236.
2. Стратегія розвитку промислового комплексу регіону: Монографія за ред. ак. Буркинського Б.В. та к.е.н. Лисюка В.М. – Од.ІПРИЄСИ НАН України. – 2008.
3. Бодачевський Б.Є., Заблодська І.В., Решетняк О.О. Потенціал і розвиток підприємства: Навч.пос. – К.: Центр учебової літератури, 2006. – 400с.

к.э.н. Крынская Л.И.

Одесский национальный политехнический университет

Преимущества использования системного анализа

Человек в процессе своего познания искусственно выделил из объектов и явлений природы определенные качества и свойства и отнес их к различным областям знания.

На определенном этапе развития науки данный подход сыграл положительную роль – люди смогли лучше понять сущность многих явлений. Но, с другой стороны, чрезвычайная дифференциация научных интересов приводит к использованию разной терминологии, к потере видения большинством людей целостной картины мира, нет общих образов, что приводит к непониманию друг друга.

В настоящее время многие открытия делаются на стыке разных наук. Поэтому большое значение приобретает не только дифференциация, но и синтез знаний.

Суть анализа состоит в разделении целого на части, или представлении сложного совокупностью более простых компонентов. С помощью анализа мы получаем знание, но утрачиваем возможность понять свойства системы. Для того чтобы познать целое и сложное, необходим и обратный процесс – синтез. С помощью синтеза мы обретаем понимание.

В экономической сфере очень мало специалистов с хорошим системным мышлением, способных понимать и должным образом оценивать различные аспекты экономических явлений и на этой основе вырабатывать обоснованные управленческие решения [1].